

САВРЕМЕНО НАОРУЖАЊЕ И ВОЈНА ОПРЕМА
СОВРЕМЕННОЕ ВООРУЖЕНИЕ И ВОЕННОЕ ОБОРУДОВАНИЕ
MODERN WEAPONS AND MILITARY EQUIPMENT

Опрема снага за хитно реаговање Војске Србије

У оквиру приказа „Слобода 2017”, организованог поводом 73. годишњице ослобођења Београда у Другом светском рату, на аеродрому „Батајница” у Београду реализован је приказ дела оперативних капацитета јединица Војске Србије, као и представљање опреме из пројекта „1500”.

Пројектом „1500” је, током 2017. године, почело опремање елитних јединица Војске Србије, из састава Снага за хитно реаговање. Највећи део људства ових снага чине посебно обучени војници из састава Специјалне бригаде Војске Србије, Батаљона војне полиције специјалне намене „Кобре”, Војне полиције, односно извиђачких чета бригада Копнене војске. Према речима руководиоца из Министарства одбране, неки од основних циљева дефинисаних овим пројектом односе се на набавку контингента модерних аутоматских пушчаних система, заједно са нишанским уређајима различитих намена, затим модерних уређаја за осматрање у различитим условима, даљиномера, даљински управљаних беспилотних летелица типа „дрон”, модернијих елемената балистичке опреме и томе слично. Такође, предвиђено је и да се пројекат „1500” развија и убудуће, у смислу увећавања људства ових снага, односно опреме на задужењу, а у складу са доступним наменским средствима и безбедносним потребама Републике Србије.

*Ешалон војника Батаљона за противтерористичка дејства „Соколови”.
Фото: Милош Јевтић*

У постројеном ешалону јединица Снага за хитно реаговање и тактичко-техничком збору заинтересовани су имали прилику да се, по први пут детаљније, упознају са опремом на задужењу.

Војници из ешалона 72. извиђачко-диверзантског батаљона Специјалне бригаде представили су сличну конфигурацију опреме. За примарно наоружање одабрани су веома поуздани системи „НК 416” у моделу „D14. 5RS”, калибра 5,56 mm у CQB конфигурацији са нишанима „Aimpoint CompM4”, јуришним рукохватима, односно „UTG” тактичким лампама и ласерским обележивачима циља (ЛОЦ) истог произвођача. Занимљиво је било приметити да су и војници 72. ИДБ били опремљени полуаутоматским пиштољима „Glock 17”, смештеним у футроле „G Code XST RTI”, али у боји OD Green¹.

Падобранци из састава 63. падобранског батаљона Специјалне бригаде представили су скоро идентичну конфигурацију опреме као и војници 72. ИДБ, уз другачији систем аутоматске пушке. Основни модел аутоматске пушке на задужењу при батаљону је „НК G36 KV”, у калибру 5,56 mm, а у оквиру приказа „Слобода 2017” падобранци су представили пушке у CQB конфигурацији са монтираним „red dot” нишанима „Aimpoint CompM4” и увељичавачима „3X MAG” истог произвођача.

*Новитети у опреми извиђача.
Фото: Милош Јевтић*

¹ У питању је назив боје чија нијанса је најприближнија сивомаслиној боји.

*Ешалон војника 72. извиђачко-диверзантског батаљона.
Фото: Милош Јевтић*

Значајни новитети примећени су у опреми на задужењу при извиђачким четима. Извиђачи су овом приликом приказали елементе балистичке опреме произвођача „Јумко АД“ из Врања: балистички шлем из комплета „КБЗО-17“ типа „High Cut FAST“, са тактичким шинама и носачем за оптику на предњој страни, односно балистички прслук типа „носач плоча“ (енг. plate carrier), такође из комплета заштитне балистичке опреме „КБЗО-17“², у конфигурацији са заштитним балистичким опасачем „М-12“, типа „Battle Belt“ и футролама за ресурсе. Основно наоружање војника чинили су нови системи модуларних аутоматских пушака система „калашњиков“ произвођача „Застава оружје“ у конфигурацији са различитим нишанским уређајима, међу којима су се могли приметити и рефлексни „РС-М“ белоруског произвођача „ЛЕМТ“. Пушчани системи намењени су за два калибра – 6,5 мм грендел, односно источни пушчани 7,62 mm. Системи функционишу по принципу позајмице барутних гасова, са ротирајућим затварачем као системом брављења. У питању је директна позајмица, са дугим трзајем клипа, док затварач брави преко два масивна жлеба (брадавице). Национални произвођач је у оквиру новог пројекта изоставио традиционалне дрвене облоге цеви, одредивши се за полимерску пластику. Носачи „Picatinny“ шина постављени су по 12-3-6-9 распореду и омогућавају прихват

² Из истог комплета долазе и тактички штитници за колена и лактове.

оптоелектронских уређаја и друге тактичке опреме. Преклопиви телескопски кундак³ производи „Прва петолетка Наменска“, а израђен је од алуминијума и полимера. Секундарно наоружање извиђача чинили су пиштољи „Glock 17“, одложени у полимерске футроле националног произвођача. Новитети су свакако и вишенаменски термовизијски биноклари „JIM UC“, француског произвођача „Safran Electronix & Defence“, затим дневно-ноћни ласерски даљиномери „Moskito“ истог произвођача. Од радио-уређаја приказани су „TRC 9210“, француског произвођача „Thales“.

*Батаљон ВП с/н „Кобре“ представили су конфигурацију опреме за потребе извођења дејстава у урбаном окружењу.
Фото: Милош Јевтић*

Елитни војници Батаљона војне полиције специјалне намене „Кобре“ су, највећим делом, приказали поуздану опрему која је већ у употреби у батаљону. Сви припадници су се појавили у црним тактичким униформама, док је већина носила прслуке „plate carrier“ произвођача „Хорнет“ из Новог Сада. Сви војници били су опремљени аутоматима (енг. submachine gun) произвођача „Heckler & Koch“, попут „НК MP5 А3“ са телескопским кундаком, односно варијантом „К“, као и новијим системима „НК UMP“, сви у калибру 9 мм. На свим аутоматима могли су се

³ Поједини системи били су представљени у конфигурацији са кундацима произвођача из Републике Српске, визуелно веома сличним онима на системима „FN SCAR“.

приметити холографски нишани „EOTech XPS 2-0“. На аутоматима из серије „MP5“ прихват тактичких додатака остварен је монтирањем носача шина израелског произвођача „FAB Defense“, од кога су набављени и ергономски јуришни рукохвати типа „TAL 4“. Од осталих тактичких додатака поједини војници монтирали су тактичке лампе са светлом беле боје, произвођача „UTG“ типа „LT-EL228“. Секундарно наоружање „кобри“ чинили су полуаутоматски „Glock 17 Gen 4“, одложени у тактичке футроле „BLACKHAWK! Serpa Tactical Level 2“ црне боје. Аустријски модели четврте генерације су основни у употреби у категорији оружја које функционише по принципу кратког трзаја цеви, а однедавно су капацитети батаљона увећани и контингентом пиштоља са навојима за монтирање пригушивача пуцња.

Пројекат „1500“

Пројекат „1500“ ангажовао је и националне произвођаче, што би српске компаније требало да препознају као шансу да изградом квалитетне опреме увећају конкурентност елитних јединица Војске Србије, односно да ефикасније промовишу свој производни програм и у иностранству. Јасно је да израда квалитетне и модерне опреме увећава и трошкове производње, што је за многе субјекте ипак ограничавајући фактор, али се квалитет и светски стандарди морају испоштовати у што већој мери, у складу са могућностима конкретног субјекта. То је врло важно када је у питању опремање елитних јединица за специјалне намене.

Истовремено критикован и хваљен, пројекат „1500“ је дефинитивно отворио пут даљем опремању јединица Војске Србије, а са таквом праксом свакако треба наставити и убудуће.

Милош М. Јевтић (Miloš M. Jevtić),
уредник сајта specijalne-jedinice.com,
e-mail: info@specijalne-jedinice.com,

ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0002-1305-7618>

Конфигурација опреме за потребе извођења специјалних операција

Специјалне операције подразумевају оперативно-тактичке активности које на терену изводе посебно обучени и опремљени оператери, ради извршавања конкретно одређеног или више повезаних тактичких задатака.

Специјалне операције (у страниј литератури користи се и израз „неконвенцијалне операције” (енг *unconventional operations*) изводе посебно обучени припадници војних и полицијских јединица, самостално или у оквиру других, по правилу обимнијих конвенционалних операција. Основни циљ оперативно-тактичких активности ове врсте јесте реализација задатака онда када употреба редовних снага из неког разлога није могућа (када, на пример, позитивноправни прописи, најчешће законски, не дозвољавају ангажовање у конкретном случају) или је тактички неоправдана (на пример, услед изузетне сложености чињеничног стања и високог ризика).

Неке од основних карактеристика специјалних операција су њихова разноврсност, у смислу да обухватају веома различите типове оперативно-тактичких задатака и радњи, односно ангажовање поузданих, високообучених и посебно опремљених оператера у оквиру мањих и самосталних формација, који су способни да ефикасно дејствују у свим условима. Логика употребе високообучених специјалаца је претпоставка остваривања предности њиховим ангажовањем, имајући у виду њихову опремљеност и вештине, посебно могућност адаптације и импровизације.

Специјалне операције се, наравно, могу изводити у урбаним и руралним условима, на копну, у ваздушном простору, као и у воденом окружењу. Врста окружења, заједно са свим пропратним факторима, као што су временски период дана или ноћи, актуелни климатски услови, присутност цивила, инфраструктуре и томе слично, умногоме утиче на карактер конкретне операције. Када је реч о операцијама које се изводе у урбаној средини, једна од основних карактеристика је изразита непредвидљивост развијања догађаја на терену, а посебно отежавајућа околност јесте и реална могућност настанка колатералне штете, како у смислу цивилних жртава, тако и у смислу оштећења или уништења присутне инфраструктуре и друге имовине. Као студијски пример из праксе узима се и операција у Могадишу, главном граду Сомалије, коју су у периоду од 3. до 4. октобра 1993. године извеле здружене снаге елитних војних америчких јединица, ради заробљавања самопрокламованог „председника” Мохамеда Фараха Аидида. У уличним борбама погинуло је 19 специјалаца, 73 је рањено, један заробљен, уз губитак два хеликоптера типа „Sikorsky UH-60 Black Hawk”.

Није погрешно направити и разлику између специјалних операција које изводе оператери полицијских и оператери војних јединица. Разлике

су, углавном, последица позитивноправних законских прописа који уређују услове и механизме ангажовања посебних и специјалних полицијских и војних јединица, односно могућност употребе посебне опреме, средстава и наоружања.

Имајући у виду сложеност и ризичност операција ове врсте, темељан и правовремен оперативни рад на терену је један од најзначајнијих фактора за успешну реализацију специјалне операције. Стога је веома важно да постоји интензивна сарадња између елитних јединица и националних обавештајних служби, односно да свака јединица специјалне намене у свом оперативном кадру има и врсне оперативце, вичне прикупљању, обради и преносу информација са терена. С тим у вези, ради извиђања и/или осматрања се, поред људских ресурса, користе и даљински управљани беспилотни ваздухоплови типа „дрон“, даљински управљана беспосадна земаљска возила и друга софистицирана оптоелектронска опрема.

Одабир конфигурације опреме

Успешна реализација сложених високоризичних задатака, поред стручности и професионализма оператера, захтева и употребу софистициране тактичке опреме, средстава и наоружања, који су, по правилу, прилично скупи, те су доступна новчана средства врло често и ограничавајући фактор у опремању посебних и јединица за специјалне намене. То често доводи и до ирационалних расправа о томе да је високософистицирана, модерна, поуздана опрема чист луксуз, па све до тврдњи да су и формације ове врсте нерационалан трошак буџетских средстава, самим тим непотребне. У стручним круговима јасно је да је набавка и употреба овакве опреме императив.

Оператери специјалистичке јединице одреда Жандармерије у Београду након тактичко-показне вежбе „Јавор 2017“. Фото: Милош Јевтић

Конфигурација опреме оператера при извођењу конкретне специјалне операције примарно зависи од карактера саме операције, што поново у први план ставља значај квалитетног и правовремено изведеног оперативног рада. На основу добијених и обрађених информација оператери могу организовати, како индивидуалну, тако и групну формацијску опрему. Актуелно чињенично стање утиче на избор конфигурације балистичке заштите, индивидуалне и групне, одабир система ватреног оружја, оптоелектронских уређаја итд. Тако, примера ради, присуство цивила у рејону операције може утицати и на одабир ватреног оружја, с обзиром на балистичке карактеристике калибра. Или, у случају извођења операције за коју се претпоставља да је потребно дуже време реализације, оператери се могу одлучити за максимално одбацивање опреме, ради умањивања укупне масе и увећавања покретљивости на терену. Такође, индивидуална конфигурација опреме оператера зависи и од његове претпостављене улоге у групи или тиму приликом ангажовања. Посебно сложену ситуацију представља извођење специјалне операције у случају врло оскудних оперативних података, када прикупљеним информацијама није могуће остварити почетну предност. Тада се конфигурација опреме оператера организује према њиховом личном искуству и објективним претпоставкама. Принцип објективности налаже да се у овим ситуацијама, у случају недоумице или непостојања сазнања, као актуелна узима најсложенија и најзахтевнија претпоставка. Највећа пажња се, по правилу, посвећује елементима заштитне опреме, као и оној опреми која ће представљати „уши и очи“ оператера. Опрема групе или тима конципира се тако да формација у извођењу операције буде што самосталнија.

Може се закључити да опрема, пре свега, мора бити поуздана, како би оператери стекли поверење у њу.

Елементи опреме

Када је реч о обући оператера, потребно је нагласити да је традиционални концепт тактичке чизме данас прилично застарео. Све више су заступљене тзв. борбене патике које, у ствари, представљају модификоване „outdoor“ или „hiking“ патике. Ова обућа је лагана, веома пријатна за ношење, те омогућава оптималну потпору чланка. Међу оператерима веома популарни произвођачи су „LOWA“, посебно линија „Zephyr Task Force“, Затим „Salomon Forces“, „LALO Tactical“, „Asolo“ и др.

Одабир одеће је, наравно, првенствено ограничен формацијским униформама при конкретној јединици, мада се данас у појединим јединицама у свету користе и цивилне ствари при извођењу интервенције. Одабир маскирне шаре или боје, наравно, примарно зависи од претпостављеног окружења у рејону операције. Оператери се могу одлучити за дводелне тактичке униформе, у конфигурацији тактичких панталона и потпанцирне кошуље или дукса, односно блузе, или тактичке комбинезоне. Употреба комбинезона оправданија је у случају извођења

краћих операција, посебно када се очекује мноштво фрагмената при извођењу дејстава. Међу најпопуларнијим произвођачима су „Crye Precision”, „UF PRO”, „First Spear”, „Outdoor Research” и други.

Оператери Специјалне антитерористичке јединице (САЈ) МУП-а Р. Србије током демонстрације оперативних капацитета. Фото: Милош Јевтић

Балистички прслук представља најзначајнији део индивидуалне балистичке опреме оператера. Све популарнији су тзв. носачи плоча (енг. Plate carrier), првенствено због мање масе и омогућавања боље покретљивости оператера при раду. Модерни носачи плоча опремљени су и „MOLLE” тракама, које омогућавају монтирање футрола, џепова, торбица и слично. Многи произвођачи практикују и ласерско сечење тканине носача у „MOLLE”, који се у том случају, у ствари, састоји од хоризонталних прорева, чиме се додатно умањује укупна маса керијера. За потребе извођења операција на води оправдана је употреба носача плоча који не тону или су опремљени ваздушним јастуцима који се могу активирати по потреби. Зависно од околности случаја и, наравно, доступности опреме при формацији, оператер се може одлучити и за качење балистичке заштите за рамена и препоне, што није пракса у случају извођења дужих операција. Важно је истаћи да је неозбиљно тврдити да је конкретан модел носача плоча или балистичког прслука универзалан и идеалан, већ се управо његова конфигурација прилагођава околностима случаја. У самом светском врху налазе се модели произвођача „Crye Precision”, „First Spear”, „Mayflower”, „London Bridge Trading Inc” и других.

Конструкција шлема типа „High Cut“ веома је популарна међу оператерима, првенствено због мале масе. Фото: Милош Јевтић

На балистичке шлемове данас се све више гледа као на платформу за монтирање додатне опреме оператера. Наравно, важна је и балистичка заштита коју шлем остварује према дефинисаном стандарду. Ипак, најчешћи ниво или степен заштите је IIIA, који претпоставља заштиту од пројектила пиштољских калибара, што свакако не може бити довољно при суочавању са пушчаним калибрима. Веома популарни концепти модерних шлемова су „FAST Maritime“, односно „High Cut“, који се услед специфичног дизајна одликују релативно малом масом, а у случају и удобних лајнера знатно су пријатнији за ношење и у дужем интервалу. Веома заступљени су шлемови произвођача „Ops-Core“, затим „МТЕК“, посебно модели „Flux“, а на добром гласу су и модели „Delta X“, произвођача „The Safariland Group“, као и „Team Wendy“. На бочне шине оператер може монтирати додатке попут адаптера за антифоне, видео-камере или лампе (попут модела „Surefire“, или „Princeton Tec“ са видљивим и невидљивим светлом). На предњој чеоној страни неизоставан је и носач уређаја за осматрање у ноћним условима. На задњој страни шлема постављају се контрагег, торбица (енг. pouch) за батерију, као и ИЦ маркер који континуираним или строб светлом означава оператера. Популарни су „S&S Precision Manta Strobe“, затим „CORE Survival Hel-Star 6“ треће генерације и други. Видео-камере би требало да буду ниског профила, како би заузимале што мање простора,

а међу најпозданије убрајају се камере „МОНОС”, „Contour Inc” и друге. Искусни оператери на шлем лепе и ИЦ ознаку у виду заставице, специфичног симбола, броја или слова.

Имајући у виду значај комуникације између оператера, врло је важно да комуникациони сет и радио-уређај буду веома поуздани. Квалитетан комуникациони сет мора давати чист, постојан стерео звук, уз истовремено обезбеђивање редукције спољашње буке, као и значајну аутономију рада. Поред тога, морају бити и робустни у смислу поузданог рада у екстремнијим климатско-теренским условима, односно отпорности на механичке ударце. Међу најпопуларније произвођаче у свету спадају „MSA”, са сјајним моделом „Supreme Mil CC”, затим „Peltor” са моделима „Contact 3” и „Contact 4”, па „Safariland Liberator V”, „Ops-Core RAC” и други.

Карабин „Colt M-4 A-4 Commando”, у калибру 5,56 мм као примарно наоружање оператера. Фото: Милош Јевтић

Наоружање оператера се, углавном, састоји од примарног и секундарног наоружања, с тим што, као што је истакнуто, улога оператера при конкретној операцији може утицати и на његову конфигурацију наоружања. Примера ради, тзв. бричер (енг. breacher), тј. оператер који „овном” пробија врата или неку другу препреку, најчешће има другачију конфигурацију наоружања. Зависно од околности оператер се може одлучити за тзв. оружје за личну заштиту (енг. personal defense weapon – PDW), аутомат (енг. submachine gun – SMG) или аутоматску пушку. Стиче

се утисак да у овом моменту у поменутим категоријама ватреног оружја немачки „Hesker & Koch” одважно држи прву позицију. Системи попут „MP-7”, у специфичном калибру 4,6x30 мм, као и легендарни „MP-5” у калибру 9 мм, односно новији „UMP”, који се купцима нуди у три основна пиштољска калибра, изгледа да тренутно немају довољно јаког конкурента.

Војна лица из састава елитног Батаљона војне полиције специјалне намене „Кобре”, током приказа „Слобода 2017”. Фото: Милош Јевтић

Слично је и са пушчаним системима, где серија „416”, у калибру 5,56 мм, бежели константан раст продаје у свету. Без обзира на произвођача, ватрено оружје оператера свакако мора бити поуздано, робустно, а веома се цене и компактне димензије, добра ергономија, као и што мања маса оружја.

Такође, модерно оружје не може се замислити без носача „Picatinny” шина који омогућавају прихват додатне опреме. У посебним јединицама и јединицама за специјалне намене стандардну додатну опрему представљају рефлексни нишански уређаји, попут „red dot” и холографских нишана, где дефинитивно предњаче модели произвођача „Aimpoint АВ”, односно „EOTech”. Ови нишански уређаји знатно олакшавају и убрзавају радњу нишањења, омогућавајући стрелцу да нишани и гађа са оба отворена ока, дајући му тако и бољу прегледност околине. Занимљив концепт нишанског уређаја је „ELCAN Specter DR 1x/4x” који обједињава неувеличавајући „red dot” нишан, односно

увеличавач 4x. Промена увећања врши се једноставним повлачењем бочне полуге, смештене на доњој страни уређаја. Самим тим, нема потребе за монтирањем посебног увеличавача иза рефлексног нишана, чиме се додатно штеди на укупној маси оружја. Важан додатак представља и ласерски обележивач циља – ЛОЦ, односно илуминатор, а идеално би било имати на располагању моделе који нуде ИЦ и видљиви сноп светлости, попут веома поузданог „EOTech AN/PEQ-15”. Данас су међу оператерима знатно популарнији обележивачи са снопом зелене боје, пре свега због боље видљивости. Употреба ласерског обележивача циља посебно је оправдана при извођењу операција у ноћним условима или условима смањене видљивости, а свакако при употреби оптике за осматрање у ноћним условима. Монтирање тактичке лампе је оправдано и у случају поседовања илуминатора, јер емитује јачи сноп светлости, па сходно томе и боље осветљава. У употреби су лампе видљивог и невидљивог спектра, а поуздани брендови су „Streamlight”, као и „Surefire”. При извођењу специјалних операција често се може јавити и потреба за пригушивачем пуцња. С тим у вези, многи произвођачи данас нуде посебно дизајниране гасне кочнице које се монтирају на уста цеви, а истовремено служе и као адаптер за монтирање пригушивача пуцња. Популарни су модели „SOCOM”, произвођача „Surefire”, а не заостају ни производи компаније „SilencerCo”.

Пример конфигурације опреме припадника САЈ за потребе извођења специјалних операција у урбаном окружењу. Фото: Милош Јевтић

У категорији секундарног наоружања оператера најзаступљенији су полуаутоматски пиштољи. Све чешће се користи модел у калибру 9 мм, са већим капацитетом оквира. На тржишту постоји више веома поузданих модела, различитих произвођача, али се чини да су аустријски глокови најпопуларнији. Одлична ергономија, мала маса и значајан капацитет оквира учинили су серије „17”, „19” треће и четврте генерације (недавно је промовисана и пета генерација ове две серије) изузетно популарним при војним и полицијским јединицама. Интегрисана шина на доњој страни рама, испод цеви, омогућава прихват додатне опреме, попут ЛОЦ-а или тактичке лампе, односно уређаја који обједињава ЛОЦ и лампу. У најквалитетније производе у овој категорији убрајају се модели произвођача „Surefire” и „Streamlight”. Употреба ЛОЦ-а је посебно оправдана у случају техника тзв. неконвенционалног, инстинктивног нишањења, када се стрелац фокусира на мету, а не на механичке нишане (или монтирани „red dot” нишан), као што то може бити случај, примера ради, при употреби балистичког штита. За оператера у акцији, посебно при извођењу динамичнијих радњи, веома важан је и осећај сигурности док је пиштољ одложен у футролу. Квалитетна тактичка футрола мора истовремено обезбедити и брзо потезање, али и сигурно брављење оружја. Такође, сама конструкција би требало да омогући и брављење пиштоља са монтираном лампом и/или ЛОЦ. Данас су најпопуларније полимерске футроле, односно футроле израђене од дуготрајног материјала „кудец”, који мање хаба оружје. У самом светском врху су модели произвођача „The Safari Group” са веома поузданим аутоматским системом брављења (енг. automatic locking system – ALC), затим модели „BLACKHAWK!”, а одличан потенцијал имају и „kydex” тактичке футроле произвођача „Horned Viper” из Републике Србије. Нема сумње да софистицирана, висококвалитетна опрема изискује значајна новчана средства. Ипак, мудро и континуирано улагање наменских средстава требало би да буде императив озбиљним и одговорним државним руководствомима, како би оперативни капацитети специјалаца, онда када затреба, дошли до пуног изражаја.

Милош М. Јевтић (Miloš M. Jevtić),
уредник сајта specijalne-jedinice.com,
e-mail: info@specijalne-jedinice.com,
ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0002-1305-7618>